EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 31.1.2019
COM(2019) 26 final

2019/0013 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (mis käsitleb nõukogu otsuse 2008/615/JSK (piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega), nõukogu otsuse 2008/616/JSK (millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega, ja selle lisa) ja nõukogu raamotsuse 2009/905/JSK (mis käsitleb laboritoiminguid tegevate kohtuekspertiisi teenuse pakkujate akrediteerimist) teatavate sätete kohaldamist) sõlmimise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega,[1] (edaspidi „Prümi otsus“) võeti vastu eesmärgiga inkorporeerida Euroopa Liidu õigusraamistikku seitsme Euroopa riigi poolt 27. mail 2005 sõlmitud eelmise Prümi lepingu (eelkõige terrorismi-, piiriülese kuritegevuse ja ebaseadusliku rände vastases võitluses piiriülese koostöö tõhustamise kohta) sätete sisu. Samal päeval võttis nõukogu vastu ka 23. juuni 2008. aasta otsuse 2008/616/JSK,[2] millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (edaspidi „Prümi otsust rakendav otsus“), milles on sätestatud otsuse 2008/615/JSK rakendamiseks vajalikud tehnilised sätted.

Prümi otsuse ja Prümi otsust rakendava otsuse eesmärk on parandada teabevahetust kuritegude ärahoidmise ja uurimise eest vastutavate asutuste vahel ning tihendada piiriülest politsei- ja õigusalast koostööd Euroopa Liidu liikmesriikide vahel. Prümi otsus sisaldab muu hulgas sätteid, millega liikmesriigid annavad üksteisele vastastikku õiguse juurdepääsuks automatiseeritud DNA-registritele, sõrmejälgede automatiseeritud identifitseerimise süsteemidele ning sõidukite registreerimisandmetele. Andmete võrdlemisel saadud teave võimaldab rakendada uusi uurimisalaseid lähenemisviise ning etendab seega liikmesriikide õiguskaitse- ja õigusasutuste abistamisel väga olulist osa.

30. novembril 2009 võttis nõukogu vastu nõukogu raamotsuse 2009/905/JSK laboritoiminguid tegevate kohtuekspertiisi teenuse pakkujate akrediteerimise kohta[3] (edaspidi „kohtuekspertiisi käsitlev otsus“). Kõnealuse nõukogu raamotsusega on kehtestatud nõuded DNA ja sõrmejälgede andmete vahetusele eesmärgiga tagada, et akrediteeritud kohtuekspertiisi teenuse pakkujate poolt ühes liikmesriigis tehtud laboritoimingute tulemusi tunnustatakse kuritegude ennetamise, avastamise ja uurimise eest vastutavate ametiasutuste poolt sama usaldusväärsetena kui standardi EN ISO/IEC 17025 alusel akrediteeritud kohtuekspertiisi teenuse pakkujate poolt mis tahes teises liikmesriigis tehtud laboritoimingute tulemusi.

2015. aasta oktoobris esitas komisjon nõukogule soovituse nõukogu otsuse kohta, millega antakse luba läbirääkimiste pidamiseks, et sõlmida Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigiga lepingud, mis käsitlevad nõukogu otsuse 2008/615/JSK (piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega) ja nõukogu otsuse 2008/616/JSK (millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega, ja selle lisa), sealhulgas selle lisa teatavate sätete kohaldamist (edaspidi „läbirääkimisjuhised“).

10. juunil 2016 volitas nõukogu komisjoni alustama läbirääkimisi Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigiga nõukogu otsuse 2008/615/JSK, nõukogu otsuse 2008/616/JSK ja selle lisa ning nõukogu raamotsuse 2009/905/JSK (mis käsitleb laboritoiminguid tegevate kohtuekspertiisi teenuse pakkujate akrediteerimist) teatavate sätete kohaldamise üle. Mõlema riigiga peetud läbirääkimised lõppesid edukalt lepingu parafeerimisega 24. mail 2018.

---

[1] ELT L 210, 6.8.2008, lk 1.
[2] ELT L 210, 6.8.2008, lk 12.
[3] ELT L 322, 9.12.2009, lk 14.

Komisjon on seisukohal, et nõukogu läbirääkimisjuhistega seatud eesmärgid on saavutatud ja lepingu eelnõu on liidule vastuvõetav.

Selle ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise rahvusvahelise lepingu eesmärk on parandada ja lihtsustada teabe ja jälitusteabe automatiseeritud vahetamist liikmesriikide ja assotsieerunud riikide õiguskaitseasutuste vahel, et aidata kaasa rahvusvahelisele politseikoostööle. Piiriülese politseikoostöö edendamise ja soodustamise seisukohast on ilma igasuguse kahtluseta äärmiselt oluline, et kõigil liikmesriikidel oleks võimalik kasutada Šveitsi Konföderatsiooni riiklikke DNA-, sõrmejälje- ja sõidukite registreerimisandmete baase ning Šveitsi asutustel liidu andmebaase. Kuna rahvusvaheline kuritegevus ulatub oma iseloomust tingituna ka üle ELi piiride, ei suuda liikmesriigid omapäi küllaldaselt parandada õiguskaitsealase teabe vahetamist, mille eesmärk on säilitada julgeolek Euroopa Liidus.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Nõukogu 18. detsembri 2006. aasta raamotsus 2006/960/JSK Euroopa Liidu liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja jälitusteabe vahetamise lihtsustamise kohta[4] (nn Rootsi algatus) kujutab endast Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)[5] tähenduses.

Rootsi algatus on teataval määral seotud Prümi otsusega, kuna sellega kehtestatakse eeskiri, mille alusel liikmesriikide ja assotsieerunud riikide õiguskaitseasutused saavad tõhusalt vahetada olemasolevat teavet ja jälitusteavet, et viia läbi uurimist kriminaalasjades või kriminaalluure operatsioone. Rootsi algatuse artikli 5 lõike 1 kohaselt võidakse teavet ja jälitusteavet taotleda süüteo avastamise, ennetamise või uurimise eesmärgil, kui faktiliste põhjuste alusel saab uskuda, et vajalik teave ja jälitusteave on teises liikmesriigis olemas. Prümi otsuse kohaselt toimuv automatiseeritud teabevahetus sobib selliste faktiliste põhjuste tuvastamiseks.

Lisaks peavad liikmesriigid vastavalt määruse (EL) nr 603/2013[6] artikli 20 lõikele 1 enne taotluse esitamist õiguskaitseasutuste juurdepääsuks Eurodac-süsteemile kontrollima andmeid siseriikliku õiguse alusel kättesaadavates sõrmejälgede andmebaasides ja võrdlema sõrmejälgi teiste liikmesriikide automaatsete sõrmejälgede andmebaasidega, mis põhinevad Prümi otsusel. Liikmesriigid, kes jätavad tegemata Prümi otsuse kohase kohustusliku kontrolli ja ei vasta seega eeltingimustele, ei saa esitada taotlust õiguskaitseasutuste juurdepääsuks Eurodac-süsteemile.

14. detsembril 2015 volitas nõukogu komisjoni alustama läbirääkimisi, et sõlmida ühelt poolt liidu ning teiselt poolt Taani, Islandi, Norra, Šveitsi ja Liechtensteini vahel lepingud, mis puudutavad nimetatud riikide osalemist määruse (EL) nr 603/2013 VI peatükiga ette nähtud, õiguskaitse eesmärgil toimuva andmete võrdlemise ja edastamise menetluses.

---

4 ELT L 386, 29.12.2006, lk 89.

5 ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 603/2013, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (uuesti sõnastatud) (ELT L 180, 29.6.2013, lk 1).

26. juulil 2010 sõlmiti liidu ning Islandi ja Norra vaheline rahvusvaheline leping, mis käsitleb nõukogu otsuse 2008/615/JSK (piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega) ja nõukogu otsuse 2008/616/JSK (millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega) teatavate sätete kohaldamist.

Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21[7] (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt teatavad kõnealused liikmesriigid oma soovist osaleda käesoleva nõukogu otsuse ettepaneku vastuvõtmisel ja kohaldamisel kolme kuu jooksul alates sellest, kui komisjon on selle vastu võtnud.

Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22[8] (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesoleva nõukogu otsuse ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 82 lõike 1 punkt d ja artikli 87 lõike 2 punkt a koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a.

Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 punkti a alapunktile v on käesoleva lepingu sõlmimiseks vaja Euroopa Parlamendi nõusolekut.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega on käesoleva lepingu eesmärkide saavutamine võimalik ainult liidu tasandil.

• Proportsionaalsus

Selleks et soodustada käesolevas valdkonnas rahvusvahelist koostööd, on ülimalt oluline, et kõik Prümi raamistiku alusel andmeid vahetavad pooled kasutaksid samu tehnilisi, menetlus- ja andmekaitsestandardeid ja -nõudeid, et võimaldada kiiret, tulemuslikku ja täpset teabevahetust. Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna see ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik selleks, et saavutada Šveitsi Konföderatsiooni tulemuslik osalemine Prümi otsuste ja kohtuekspertiisi käsitleva otsuse kohaldamises.

• Vahendi valik

Käesolev ettepanek on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 punktiga a, millega nähakse ette, et otsused rahvusvaheliste lepingute kohta võtab vastu nõukogu pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ei kohaldata.

[7] ELT L 202, 7.6.2016, lk 295.
[8] ELT L 326, 26.10.2012, lk 299.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Nõukogu on teavitatud ja temaga konsulteeriti asjaomases nõukogu töörühmas (teabevahetuse ja andmekaitse töörühm). Euroopa Parlamenti (justiits- ja siseasjade komisjoni) on teavitatud.

- **Põhiõigused**

Kõnealune leping on täielikult kooskõlas põhiõiguste ja andmekaitsepõhimõtetega, mis on sätestatud Prümi otsuses (6. peatükk).

4. MÕJU EELARVELE

Lepingu põhjendusega 8 on ette nähtud, et Šveitsi Konföderatsioon kannab oma asutuste kulud, mis on seotud kõnealuse lepingu kohaldamisega. Lepingu artikli 1 lõikes 1 on loetletud Prümi otsuse kohaldatavad artiklid, sealhulgas artikkel 34, milles on sätestatud, et iga liikmesriik kannab oma asutuste tegevuskulud, mis on seotud Prümi otsuse kohaldamisega. Artikli 1 lõikega 4 pannakse liikmesriikidele samasugune kohustus seoses kohtuekspertiisi käsitleva otsusega. Seega puudub mõju liidu eelarvele.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Rakendamist (mille hulka kuulub nõukogu ja liikmesriikide tehtav eelhindamine) ning teadete ja deklaratsioonide esitamist on kirjeldatud lepingu artiklis 8.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Lepingus on loetletud Prümi otsuse, Prümi otsust rakendava otsuse ja kohtuekspertiisi käsitleva otsuse sätted, mida hakatakse Šveitsi Konföderatsiooni suhtes kohaldama pärast lepingu jõustumist.

Samuti on lepinguga ette nähtud sätted, mis puudutavad ühtset kohaldamist (artikkel 3), vaidluste lahendamist (artikkel 4), muudatusi (artikkel 5) ning teateid ja deklaratsioone (artikkel 8). Lepinguosalised lepivad kokku, et leping vaadatakse ühiselt läbi hiljemalt viie aasta möödumisel selle jõustumisest (artikkel 6). Leping sõlmitakse määramata ajaks; samas võib üks lepinguosalistest lepingu igal ajal lõpetada (artikkel 10).

2019/0013 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (mis käsitleb nõukogu otsuse 2008/615/JSK (piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega), nõukogu otsuse 2008/616/JSK (millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega, ja selle lisa) ja nõukogu raamotsuse 2009/905/JSK (mis käsitleb laboritoiminguid tegevate kohtuekspertiisi teenuse pakkujate akrediteerimist) teatavate sätete kohaldamist) sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõike 1 punkti d ja artikli 87 lõike 2 punkti a koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt nõukogu [XXX] otsusele [XXX][1] allkirjastati [XXX] Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping, mis käsitleb nõukogu otsuse 2008/615/JSK (piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega),[2] nõukogu otsuse 2008/616/JSK (millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega, ja selle lisa)[3] ja nõukogu raamotsuse 2009/905/JSK (mis käsitleb laboritoiminguid tegevate kohtuekspertiisi teenuse pakkujate akrediteerimist)[4] teatavate sätete kohaldamist (edaspidi „leping“), eeldusel et see hiljem sõlmitakse.

(2) Kuna rahvusvaheline kuritegevus ulatub oma iseloomust tingituna ka üle liidu piiride, ei suuda liikmesriigid omapäi küllaldaselt parandada õiguskaitsealase teabe vahetamist, mille eesmärk on säilitada julgeolek liidus. Piiriülese õiguskaitsealase koostöö edendamise ja soodustamise seisukohast on äärmiselt oluline, et kõigil liikmesriikidel ja Šveitsi Konföderatsioonil oleks

---

1 Nõukogu [XXX] otsus [XXX] Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (mis käsitleb nõukogu otsuse 2008/615/JSK (piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega), nõukogu otsuse 2008/616/JSK (millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega, ja selle lisa) ja nõukogu raamotsuse 2009/905/JSK (mis käsitleb laboritoiminguid tegevate kohtuekspertiisi teenuse pakkujate akrediteerimist) teatavate sätete kohaldamist) allkirjastamise kohta Euroopa Liidu nimel ning selle teatavate sätete ajutise kohaldamise kohta (ELT L […], […]. lk […]).

2 Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 1).

3 Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/616/JSK, millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 12).

4 Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/905/JSK laboritoiminguid tegevate kohtuekspertiisi teenuse pakkujate akrediteerimise kohta (ELT L 322, 9.12.2009, lk 14).

vastastikku juurdepääs üksteise riiklikele DNA-registritele, sõrmejälgede identifitseerimise süsteemidele ja sõidukite registreerimisandmete baasidele.

(3) Kooskõlas lepingu artikliga 8 kohaldatakse mõnda lepingu sätet ajutiselt alates selle allkirjastamise päevast.

(4) Leping tuleks Euroopa Liidu nimel heaks kiita.

(5) [Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on kõnealused liikmesriigid teatanud oma soovist osaleda käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.]

(6) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidetakse liidu nimel heaks Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping, mis käsitleb nõukogu otsuse 2008/615/JSK (piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega), nõukogu otsuse 2008/616/JSK (millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega, ja selle lisa) ja nõukogu raamotsuse 2009/905/JSK (mis käsitleb laboritoiminguid tegevate kohtuekspertiisi teenuse pakkujate akrediteerimist) teatavate sätete kohaldamist (edaspidi „leping“).

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja nimetab isiku, kes on volitatud Euroopa Liidu nimel esitama kõnealuse lepingu artikli 8 lõikes 1 sätestatud teate, et väljendada Euroopa Liidu nõusolekut end lepinguga siduda[5].

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

[5] Nõukogu peasekretariaat avaldab lepingu jõustumise kuupäeva *Euroopa Liidu Teatajas*.